

PAPER DETAILS

TITLE: YARGININ SORUNLARI VE YARGI BAGIMSIZLIGI

AUTHORS: Eraslan ÖZKAYA

PAGES: 11-21

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2148169>

YARGININ SORUNLARI VE YARGI BAĞIMSIZLIĞI

Dr. Eraslan Özkaya,
Yargıtay Birinci Başkanı

Yeditepe Üniversitesinin mütevelli heyeti başkanı, rektörü ve dekanından, öğrenime yeni başlamış en genç öğrencisine kadar değerli mensupları,

*Sayın İstanbul Vali Yardımcısı,
Sayın İstanbul Başsavcısı,
Sayın İstanbul Barosu Başkanı,
Sayın Rektörler,
Seçkin Bilimadamları,
Sevgili Meslektaşlarım,
Saygıdeğer Konuklar,
Basınımızın Değerli Temsilcileri,*

Hepinizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

* Sayın Yargıtay Birinci Başkanı'na Yeditepe Üniversitesi'nde Senato'nun kararıyla Fahri Hukuk Doktoru ünvanı verilmesi nedeniyle 12 Şubat 2004 tarihinde yaptıkları konuşmanın tam metni.

Bu güzide üniversitemizin bu güzel salonunda sizlerle beraber olmaktan, sizlere hitap etmekten büyük bir zevk ve onur duyuyorum.

Bana bu zevki tattıran ve fahri doktora unvanı ile onurlandıran üniversite senatosuna en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu paye uzun meslek hayatımda beni çok onurlandıran ödüllerin ilk sıralarında yer almaktadır. Bu onursal doktora unvanını hep gururla taşıyacağım.

Değerli dinleyenlerim,

Bugün size ömrünün 45 yıldan fazla bir süresini hukuka adanmış, hukukun ve yargının içinden gelen bir kişi olarak yargının sorunları, yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi hakkında açıklamalarda bulunacağım.

Takdir edersiniz ki, bu konuda anlatılacaklar, değil saatlere, günlere aylara sığmayacak kadar çok ve geniştir. Benim sizlerle paylaşacağım, bu hususta panoramik kısa bir geziden ibaret olacaktır.

Değerli arkadaşlarım,

Demokratik parlamenter sistem, kuvvetler ayrılığı ve denkliliği ilkesine dayanır. Demokratik parlamenter rejimin aksaksız işleyebilmesi kuvvetler ayrılığı prensibinin iyi uygulanması ve hayata geçirilmesine bağlıdır.

1961 Anayasası anayasalarımız içerisinde kuvvetler ayrılığı ilkesini düzenleyen, hayata geçiren, kurum ve kuruluşlarını oluşturan en ileri Anayasa iken, ne yazık ki bu Anayasa bünyemize bol geliyor söylemleri ve bahaneleri ile yıpratılıp değiştirilmiş, daha sonra da tepkisel, tamamen değişik otoriter bir felsefeyle 1982 Anayasası hazırlanıp kabul edilmiştir.

1982 Anayasasında prensip olarak kuvvetler ayrılığı ilkesi kabul edilmiştir. Ne var ki, yürütme organı öyle büyük yetkilerle donatılmış ve öteki yasalarla desteklenmiştir ki, yasama ve yargı, yürütme organının denetimi ve güdümü altına sokulmuştur.

1982 Anayasasında 30'dan fazla değişiklik yapılmasına karşın, halen yürütme erkinin öteki erkler üzerindeki vesayetine son verilmiş değildir.

İşte demokratik hukuk devletinin çalışmasındaki aksaklıklar ve sorunlar buradan kaynaklanmaktadır.

Yürütme organına tanınan bu yetki, özellikle yargıyı etkisi ve kısılcı altına alarak yargı üzerinde büyük tahribatlara neden olmuştur.

Yürütme organları daima yargı organını etki altına almak, onu yönlendirmek temayülünü gösterirler. Yargının kendilerini denetlemesinden, hukukun içerisinde kalmaya zorlamasından pek hoşlanmazlar. Bu temayül hukuk kültürü ve bilinci gelişmemiş, demokratik hukuk devleti kurallarını tam olarak özümseyememiş toplumlarda çok daha fazla görülmektedir.

Yürütme organı 1982 Anayasası ile eline geçirdiği bu aşırı yetkiyi bir türlü bırakmak, kendi yetki alanı içerisine çekilmek istememekte, ne yazık ki bu yönde yasama organından da destek görmektedir.

1982 tarihinden bugüne dek kuvvetler ayrılığı ve denkliği, yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi yönünde Anayasamızda ve ilgili öteki yasalarda yapılması gereken değişiklikler tüm hukuki zeminlerde dile getirildiği hatta parti programlarında 5 yıllık kalkınma planlarında yer aldığı halde bu yönde en küçük bir ilerleme olmamıştır.

Bırakınız bu yönde bir ilerleme ve gelişmeyi özellikle son dönemlerde yargının daha çok dış kaynaklı sorunlarından ve zaaflarından yararlanılarak yargı sistemli bir biçimde zayıflatılmaya, halkın yargıya karşı güven duygusu bilinçli olarak azaltılmaya, bu suretle yargı üzerinde daha fazla hakimiyet kurulmaya çalışılmaktadır.

Hepiniz hatırlayacaksınız, kısa bir süre önce “Yargıya Güvenmiyoruz” şeklinde yakışsız, yakışsız olduğu kadar da bir hukuk devleti yönünden fevkalade sakıncalı, hatta tehlikeli sloganla başlayan, “Yargıyı İzleyin Çok Önemli Gelişmeler Olacak” sözleriyle devam eden, sonuçta Neşter ismi verilen olayla tamamlanan süreç yargıyı yıpratıp, halkın güven duygusunu yok ederek yargıyı kuşatmanın en somut ve canlı örneğidir.

Yargıdaki noksanlıkları ve hataları, bunların neden ileri geldiğini ve nasıl düzeltilmesi gerektiğini önce biz söylüyoruz. Bunların düzeltilmesi yönünde yıllarca en ufak bir gayret gösterilmeden, münferit bazı olaylardan hareketle, daha cumhuriyet savcısının tahkikatını tamamlayıp iddianamesini hazırlaması dahi beklemeden tüm yargıyı yıpratacak böyle bir olay hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşamaz.

Yargı kendisinin düzeltebileceği hatalarını en kısa zamanda hukuk kuralları içerisinde yine kendisi düzeltecektir.

Yargının başta gelen sorunu bağımsızlıktır. Yargı bağımsızlığı hukukun üstünlüğüne dayanan demokratik bir hukuk devletinin olmazsa olmaz koşuludur.

Bir demokratik hukuk devletinde yargının yasalar çerçevesinde diğer erkleri denetlemesi gerekirken bizde yargı yürütme ve yasama organlarının denetimi altına sokulmuştur.

Bağımsızlık Türk yargısının bir türlü gerçekleşmeyen bir özlemi olmuştur. Anayasanın 140/6, 144 ve 159. maddeleri, Hakimler ve Savcılar Kanunu ile Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunundaki ilgili maddeler değiştirilip kaldırılmadığı sürece yargı bağımsızlığından asla söz edilemez.

Anayasamızın 9, 138, 139 ve 140. maddeleri yargı bağımsızlığından söz etmektedir. Ne var ki, 1982 Anayasası öteki konularda olduğu gibi, önce evrensel kurallara uygun normlar koyup daha sonraki hükümleri ile de bunları teker teker kısıtlama felsefesine uygun olarak 140/6, 144 ve 159. maddeleriyle yargı bağımsızlığını ve yargıç güvencesini ortadan kaldırmıştır.

140/6. maddesi ile yargıçlar ve savcılar idari görevler yönünden Adalet Bakanlığına bağlıdır, hükmü getirilmiştir.

144. maddede yargıçlar ve savcılar denetleme, gerektiğinde inceleme ve soruşturma yapma yetkisi Adalet Bakanına ve onun izni ile Adalet Bakanlığı müfettişlerine verilmiştir.

Adalet müfettişleri ise 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununa göre Adalet Bakanlığı merkez kuruluşunda, tamamen Adalet Bakanına bağlı memur olarak çalışmaktadırlar.

Adalet Bakanlığı müfettişlerinin raporları bir yargıcın tayini, terfi ve meslekten ihracı yönünde birinci derecede rol oynamaktadır.

Anayasamızın 159. maddesine göre kurulan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun başkanı Adalet Bakanı, müsteşarı ise Kurulun doğal üyesidir.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun kendisine özgü sekreteryası bulunmayıp, sekreteryaya görevi Adalet Bakanlığının özlük işleri tarafından yürütülmektedir.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun müstakil bir bütçesi bulunmadığı gibi Adalet Bakanlığının ek binasına sığınmış durumdadır.

Adalet Bakanı Kurula bir kişinin gücü olarak değil, kendisine bağlı müsteşarı, teftiş kurulu, sekreteryası, tüm mali olanakları ile süper bir güç

olarak iştirak etmekte ve Kurula hakim olmaktadır. 1982 tarihinden bugüne kadar geçen uygulama hep bunu göstermiştir.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, bu yapısı itibariyle 1982 yılından bu güne kadar iyi bir sınav vermemiştir. Bu Kurulun yapısının mutlaka değiştirilmesi, Adalet Bakanı ve Adalet Bakanı Müsteşarının Kurul'da görev almaması için Anayasanın 159. maddesi ile Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda gerekli değişikliklerin zaman geçirilmeden yapılması, ayrıca adli yargı, idari yargı şeklinde iki bölüm olarak çalışması objektif ve doğru karar vermesi için üye adedinin Yargıtay'ın ve Danıştay'ın üye sayısına orantılı olarak çoğaltılması, her bir bölümde verilen kararlara karşı iki bölümden oluşacak genel kurula itiraz etme olanağının sağlanması gerekmektedir. Bu doğrultuda daha önce Anayasa Değişiklik Taslağını Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Başbakana ve Adalet Bakanına iletmış durumdayız. Bu değişikliğin biran önce yapılmasını bekliyoruz.

Ayrıca yargıçların mesleğe kabullerinde sonucu belirleyen sözlü sınavları Adalet Bakanlığı yetkilileri tarafından yapılmakta, her Adalet Bakanı kendi siyasi ve ideolojik görüşü doğrultusundaki kişileri mesleğe alma temayülünü göstermektedirler. Bunun yanında Adalet Bakanına tüm yargıç ve cumhuriyet savcılarını geçici görevle başka yerlerde görevlendirme yetkisi verilmiştir.

Kurulu toplantıya çağırarak, Adalet Bakanının inisiyatifine terk edilmiştir.

Bütün bu hükümlerle Adalet Bakanının yargıçların ve savcılarının kaderi üzerindeki mutlak yetkisi tartışılmayacak kadar açık bir gerçektir.

Adalet bakanlarının Batı ülkelerinde yargıçların özlük işlerinde yetki sahibi kurum ve kuruluşlarda yer aldığı ileri sürülmektedir. Gerçekten de bir kısım Batı ülkelerinde adalet bakanlarının bu türlü kuruluşlarda yer aldığı gözlenmektedir. Ancak hiçbir hukuk devletinde adalet bakanları bu kadar geniş yetkilerle donatılmamış, yargıç ve savcılarının özlük hakları üzerinde mutlak yetki sahibi kılınmamışlardır.

Öte yandan hukukun üstünlüğüne dayanan demokratik Batı ülkelerinde hiçbir adalet bakanının yargıyı kendi siyasi görüşü doğrultusunda etki altına almaya çalışması düşünülemez, hatta böyle bir fikir adalet bakanlarının aklından dahi geçmez.

Düşününüz ki, bu kadar büyük yetkilerle donatılmış Adalet Bakanının hakim olduğu Kurulun verdiği kararlar kesin olup, bu kararlar hakkında kanun yollarına başvurulamamaktadır.

Hiç unutulmamalıdır ki, yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi yargıçlara tanınan bir imtiyaz olmayıp ferdin ve toplumun en kutsal değerlerinin bir teminatıdır.

Yargıcın sadece yürütme ve yasama organına karşı değil bütün güç odaklarına hatta bizzat yargıya karşı korunması gerekir. Oysa Türk yargısı tüm güç odaklarının etkisi altında bulunmaktadır. Bunların başında yazılı, sözlü ve görsel basın gelmektedir. Anayasanın ve çeşitli yasaların yasaklamasına rağmen yargıya intikal eden bir olay hakkında basının cumhuriyet savcısı, yargıç ve infaz memuru olarak görev yaptığı sıkça görülen bir durum haline gelmiştir. Öyle ki, Türkiye’de basın son dönemlerde, tüm yargıyı kontrol etmek ve yönetmek gibi bir güçle kendini görevli saymaya başlamıştır.

Bu tehlikeli gidişe bir dur demek zamanı gelmiştir. En kısa zamanda yasalarımızda acilen gerekli düzenlemelerin ve düzeltmelerin yapılması gerekmektedir.

Öte yandan yürütme ve yasama organının vesayeti altında bulunan yargının tüm maddi kaynakları yasama ve yürütme organının takdirine bırakılmıştır. Yasama ve yürütme organı da bu takdir hakkını öyle kötüye kullanmıştır ki, Cumhuriyetin ilk yıllarında yargıya genel bütçeden ayrılan pay %3, 5’ların altına düşmemiş iken %’de 75’lere indirgenmiş, tüm tasarruflar yargı bütçesinden yapılmaya başlanmıştır.

Adalet hizmetlerinden yapılan tasarrufun çok tehlikeli olduğu, bu tasarrufun adaletin sağlanması, toplum huzuru, ekonomik ve sosyal alanlarda çok daha büyük zararlara yol açacağı gözden uzak tutulmamalıdır.

Yargıda insan unsurunun önemi çok büyüktür. Çünkü adalet denen kutsal değeri ancak insanlar gerçekleştirebilmektedir.

Hal böyle iken, hukuk fakültelerinin sayısı artmasına karşın eğitim düzeyleri düşmektedir. Yeterli mekan, öğretim kadroları ve öğrencilerin bilgiye ulaşma olanağı bulunmayan hukuk fakültelerinin sayısı her gün biraz daha artmaktadır. Bu tür eğitim düzeyi çok düşük tabela fakülteleri hakkında radikal önlemlerin alınması eğitim ve öğrenimlerini belirli standartların üzerine çıkarmadıkları sürece eğitimlerine ara verilmesi en gerçekçi yol olarak görülmektedir.

Ayrıca hukuk fakültelerindeki daha çok tek yanlı anlatıma dayanan eğitim şekline son verilmeli, öğrenciyi araştırmaya, incelemeye, düşünmeye, muhakeme edip hukuki problemleri çözmeye yönelik eğitim şekline önem verilmelidir.

Yargıçlık ve cumhuriyet savcılığı gerek aşırı iş gerekse çalışma koşullarının elverişsizliği ve mali olanaklarının fevkalade kıtlığı nedeniyle cazip bir meslek olmaktan çıkmıştır.

İyi yetişmiş bilgi, yetenek ve kişilik itibarıyla yargıçlık ve savcılık mesleğine yatkın, lisan bilen genç hukukçuların yargıçlık ve cumhuriyet savcılığı mesleğini tercih edecek olanakların biran önce sağlanması gerekmektedir.

Yargıçlık ve cumhuriyet savcılığı mesleğe kabul edilirken, adaylar bilgi, yetenek ve kişilik yönünden çok iyi bir sınavdan geçirilmeli, sınav Adalet Bakanlığı tarafından değil, mutlaka bağımsız ve tarafsız Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun kontrolünde yapılmalıdır.

Mesleğe kabul edilen yargıç ve cumhuriyet savcısı adaylarının yeterli ve düzeyli bir meslek öncesi eğitime tabi tutulmaları şarttır. Son dönemlerde yargıç ve cumhuriyet savcısı adayları eğitim merkezi bu hususta olumlu çalışmalar yapmaktadır. Ancak bu eğitim yeterli değildir. Bu eğitime ayrılan 2 yıllık süre kısa gelmektedir. Ya hukuk fakültelerindeki eğitim süresi yahut meslek öncesi eğitim süresi uzatılmalı, öğrenci veya aday uygulamaya en iyi şekilde hazırlanmalı, ferdin en kutsal hakları iyi yetişmemiş hukukçular elinde tecrübe tahtası haline getirilmemelidir.

İyi yetişmemiş hukukçu kadar hukuka ve adalete zarar verebilecek başka bir kimsenin olamayacağı akıllardan çıkarılmamalıdır.

Yargının bağımsız olması kadar yansız olması da çok büyük önem arz etmektedir. Yargıcın yansızlığı bir takım yasal önlemler ile kısmen sağlanabilir ise de, yansızlık bir yargıcın yetişmesi ve kişiliği ile yakından ilgilidir. Bu nedenle yargıçların bilgi ve etik kuralları yönünden çok iyi yetiştirilmesi gerekmektedir.

Avukatlık da yargının ve adalet sistemimizin ayrılmaz önemli bir unsurudur. Avukatın yetişmesinde de aynı noksanlıklar mevcuttur. Avukat adayları da yargıç ve cumhuriyet savcıları gibi sınavla mesleğe kabul edilmeli, çok iyi meslek öncesi bir eğitime tabi tutulmalı, avukatlık mesleğinin de bir kamu görevi olduğu göz önünde tutularak eğitim sürelerince

kendilerine maaş verilmeli, müstakil büro açmaları bilgi ve tecrübe itibarıyla kendi meslek kuruluşları içerisinde belirlenecek bir takım koşullara bağlı tutulmalıdır.

Yargıç, cumhuriyet savcısı ve avukatların meslek öncesi eğitimleri kadar meslek içi eğitimleri de çok önemlidir. Uygulayıcıların meslek içi eğitimleri yok denecek kadar azdır. Meslek içi eğitime gerekli önem verilmeli, bir yandan meslek içi eğitimle noksan bilgiler tamamlanırken, öte yandan daima değişen mevzuattan meslek mensupları haberdar edilmelidir.

Hukukun küçük bir alanı dahi bir insanın ömrüne sığmayacak kadar geniştir. Belirli bir kıdeme gelmiş yargıç ve cumhuriyet savcılarını mutlaka uzmanlaştırmalı ve uzmanlık alanlarında çalışmalarını sağlanmalıdır.

Yargıçlara ve özellikle cumhuriyet savcılarının yardımcı olacak uzman kadrolar kurulmalıdır.

Adalet Akademisinin kurulması bu yönde atılan önemli bir adımdır. Ancak bu kurumun kuruluş yasasının bütün önerilerimize rağmen iyi hazırlanmadığı endişesini taşıyorum.

Bu kuruluşun tamamen siyasi organdan bağımsız, akademik düzeyde eğitim veren çok saygın bir kurum olması, mesleğinde belirli bir kıdeme ulaşmış hukukçuların akademiye girmek için yarış etmeleri çok iyi bir eğitim ve öğrenimden sonra mezunlarının mesleklerinde bir ivme ve avantaj kazanmaları yönünde gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Yargının mekan sorunu sefalet düzeyinde devam etmektedir. Pek çok adliye saygınlığına yakışmayan ilkel binalarda görev yapmaktadır. Bu binaların çok önemli bir bölümü kiralık olduğundan iyileştirme çalışmalarına dahi başvurulamamaktadır. Bu elverişsiz koşullar çalışma düzeyini ve kalitesini düşürdüğü gibi saygınlığı da azaltmaktadır. Birçok adliyede yargıç ve cumhuriyet savcılarının oturacakları yeterli oda, duruşma yapacakları salon bulunmamaktadır. Duruşma salonlarını nöbetle kullanan adliyelerimizin sayısı az değildir. Duruşma yaparken alttaki köfteci dükkanının duman altında kalan adliyelerimiz dahi mevcuttur.

İstanbul'da dahi 30'dan fazla yerde elverişsiz koşullarda çalışan adliyelerimiz vardır. Bir avukatın aynı gün birkaç adliyede duruşmasının olması haklı mazeretler yaratmakta ve duruşmaların sırf bu nedenle uzun süreler uzamasına neden olmaktadır.

İleri Batı toplumlarının övündükleri adliye binalarını bırakınız rahat görev yapılabilecek adliye binalarının gerçekçi ve sürdürülebilir bir programla tamamlanması artık başlatılmalıdır.

Yargı sistemimiz içerisine çağın getirdiği araç ve gereçler henüz girmemiştir. Halen adliyelerimizin büyük bir kısmı geçen asrın araç ve gereçleriyle görev yapmaya çalışmaktadır. Bazı mahalle pazarlarında dahi bağırıp çağırmak, aşırı gürültü çıkartmak yasaklandığı halde, adliye koridorlarını avaz avaz bağırarak mübaşirlerin çığlıkları kaplamakta, bir ışıklı tabela dahi adliye binalarına çok görülmektedir. Adliyelerde mutlaka bilgisayar sistemine geçilmelidir.

Bu bağlamda Ulusal Yargı Ağı Projesi ümit vermektedir. Yargıtay ile Adalet Bakanlığının birlikte yürüttüğü bu projenin uygulanmasına başlanılmıştır. Ancak tamamlanması geciktirilmemelidir. Bu proje tam olarak hayata geçirildiğinde bir dosyanın bilgisayar aracılığıyla ilk anından son bulmasına kadar bütün safahatı kamu oyunca takip edilebilecek, hatalar azalacak, davalar süratlenecektir. Ayrıca uygulayıcıların bilgiye ulaşma olanağı artacak, tüm içtihatlar takip edilebilecektir.

45 yılı aşan meslek hayatımda eğitilmiş ve tam kadro personelle çalışan bir adliye göremedim. Üstelik personel açığı hergün biraz daha artmakta, bırakınız yetişmiş personeli rasgele personeli dahi bulmak çok zaman mümkün olmamaktadır. Personel açığı birçok adliyeleri durma noktasına getirmiştir.

Türkiye’de nüfus ve dava sayısına göre yargıç ve cumhuriyet savcısı kadroları çok yetersiz kalmaktadır. Bir örnek göstermek gerekirse Türkiye ile yakın nüfusa sahip dava adedi itibarıyla çok az olan Almanya’da 70.000 civarında yargıç ve cumhuriyet savcısı görev yapmakta iken, bizde 6.000 küsur yargıç ile 3.000 küsur savcı bu ağır yükün altından kalkmaya çalışmaktadır.

Yargıç ve cumhuriyet savcısı kadrolarının yeterli düzeye biran önce ulaştırılmasında zorunluluk vardır.

Böyle kadro sıkıntısı yaşanırken, politik yatırım düşüncesiyle köyden ilçe haline getirilen çok küçük yerleşim merkezlerinde adliye kurulması bir israftır. Bu yanlış uygulamaya biran önce son verilmeli, burada görev yapan yargıç ve cumhuriyet savcıları işi çok olan merkezlere kaydırılmalıdır.

Tüm bunlara ilaveten yargıç ve cumhuriyet savcılarının birçok olaylarda sağlıklı bilgi ve belgelere ulaşma olanakları çok kısıtlı hatta imkansız olduğu gibi bu bilgi ve belgelere ulaşmak için zaman kaybedilmektedir. Bu da davaların uzamasına ve yanlış sonuçlanmasına neden olmaktadır. Adliyelerin çeşitli kurum ve kuruluşlardan zaman kaybetmeden bilgi toplayabilmesi için bilgisayar düzeyinde gerekli düzenlemeler biran önce yapılmalıdır.

Adli zabıta en kısa zamanda kurulmalı, Tebligat Kanunu mutlaka günün teknolojik koşullarına uygun ve zaman kaybına neden olmayacak şekilde değiştirilmelidir. Adli tebligatlar için mutlaka güvenli ve süratli yeni bir tebligat sistemi geliştirilmeli, gerekiyorsa bu sistem özelleştirilmelidir.

Kaliteli adaletin sağlanması Yargıtay'ın iş yükünün azaltılması için Meclis gündeminde bekletilen İstinaf Mahkemeleri Yasa Tasarısı biran önce yasalaştırılmalı, istinaf mahkemeleri yargı sistemi içine sokulmalıdır. Ancak, kaliteli adaletin amaç, iş yükünün azaltılmasının bir sonuç olduğu gözetilerek hangi davaların istinafta çözülmesi gerektiği Türkiye koşullarına uygun olarak iyi belirlenmeli, davaların uzamasını engelleyecek önlemler alınmalıdır.

Bir yandan bu yapısal önlemler alınırken öte yandan da temel yasalarımızda süratle bir yenileme ve değiştirme yoluna gidilmelidir. Kira Yasası, Kadastro Yasası, Orman Yasası, Borçlar Yasası, Ticaret Yasası gibi yasalar biran önce değiştirilip yenilenmeli, dava üreten yasalar olmaktan kurtarılmalıdır.

Hukuk usulü ve ceza usulünde radikal değişiklikler yapılarak davaların uzamasına neden olan hükümler değiştirmelidir.

Bilirkişilik yargıyı hem yıpratın hem de adaleti geciktiren bir kurum haline gelmiştir. Bu nedenle ayrı bir yasa ile yeni baştan düzenlenmelidir.

Birçok hukuk davası basit çözümlenmesi kolay uyuşmazlıklar sonucu açılmakta, davaların artmasına neden olmaktadır. Bu uyuşmazlıkların davadan önce halledilmesi yönünde uzlaşma kurullarının biran önce oluşturulması için yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Yargıya güvenmiyoruz, şeklindeki yakışıksız ve fevkalade tehlikeli söylemler yerine, yargının içerisinde bulunduğu güç koşulların aşılması, yasal ve yapısal reformların biran önce gerçekleştirilmesi halinde Türk

yargısı saygın ve onurlu görevini daha sağlıklı daha etkin ve doğru olarak yerine getirecektir.

Tüm olumsuzluklara ve olanaksızlıklara rağmen Türkiye’de ve Ankara’da yargıçlar vardır. Onurla ve özveriyle vazifelerine devam etmektedirler.

Hepinize sevgiler ve saygılar sunuyorum.